

ALLIANSN

MOTALA

Mål och Resursplan 2019 med plan 2020-2021

Alliansen i Motala känner stor ödmjukhet och tacksamhet över förtroendet Motala kommuns invånare gav oss i valet den 9 september 2018. Vi ska förvalta förtroendet på bästa sätt. Alliansen blev efter valet det största blocket med 26 av kommunfullmäktiges 57 mandat. Det innebär att vi styr Motala kommun i minoritet. Det kräver god samverkan och dialog med samtliga partier i kommunfullmäktige.

Vår ambition är att kommunens kärnverksamheter ska vara i fokus. Utbildning, omsorg och annan service till kommuninvånarna ska leva upp till höga kvalitetskrav. Hela kommunen ska inkluderas när vi pratar om Motala kommun, stad såväl som landsbygd, ung som gammal. Oavsett om du är bosatt i tätort eller landsbygd ska du ha tillgång till god kommunal service. Oavsett var du befinner dig i livet ska du vara trygg med att kommunens verksamheter håller hög kvalitet. Vi vill att Motala ska vara den öppna, stolta och nyskapande sjöstaden. Det ska inte bara stanna vid ord utan bli en verklighet för våra kommuninvånare.

För att Motala även i fortsättningen ska vara en tillväxtkommun, måste vi också attrahera människor från regionen och övriga landet. Om fler flyttar till kommunen krävs mer kommunal service. Skatteunderlaget ökar dessvärre inte i takt med invånarantalet. För att klara av framtidens investeringar och ökade driftkostnader krävs återhållsamhet, nytänkande och externa krafter som kan bidra med kunskap och kapital i samhällsbygget.

Kåre Friberg (M)
Kommunstyrelsens ordförande

Jan Arvidsson (C)
Gruppledare

Kenneth Söderman (L)
Gruppledare

Erik Forslund (KD)
Gruppledare

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning	4
2. Politisk inriktning och prioriteringar under mandatperioden.....	5
2.1 Skola och utbildning	5
2.2 Omsorg	5
2.3 Landsbygd.....	6
2.4 Näringsliv	6
2.5 Ekonomi.....	7
2.6 Bostäder	7
2.7 Miljö.....	8
2.8 Trygghet.....	8
2.9 Kultur och fritid	9
2.10 Digitalisering och öppen data	9
2.11 Medarbetare	10
3. Resurser.....	11
3.1 Årets process	11
3.2 God ekonomisk hushållning	13
3.3 Resultatbudget	14
3.4 Nämndernas och styrelsens ramar 2019-2021	17
3.5 Investeringsbudget.....	19
3.6 Finansieringsbudget	27

1. Sammanfattning

Med anledning av valåret 2018 fastställs de ekonomiska ramarna, resultat-, investerings- och finansieringsbudget av kommunfullmäktige i december. Besluten om mål och resurser sker vid separata tillfällen och inte i ett samlat beslut. Detta beror på att det efter ett val sker en översyn av mandatperiodens politiska inriktning som påverkar målstyrningen. Inför varje ny mandatperiod sker också en översyn och vid behov revidering av ledningssystemet för att förbättra och utveckla styrningen inför den nya mandatperioden. Utifrån kommunfullmäktiges beslut om Mål och Resursplan beslutar nämnderna om sin resursfördelning i februari 2019. Beredningen av ett nytt lokalt utvecklingsprogram förväntas pågå under första kvartalet 2019 och beslutas under andra kvartalet.

Alliansens förslag till Mål och Resursplan inleds med en politisk inriktning och prioriteringar under mandatperioden.

Sedan följer avsnittet Resurser. I detta avsnitt redovisas årets process, god ekonomisk hushållning, resultatbudgeten, nämndernas och styrelsens ekonomiska ramar, investeringsbudgeten samt avslutningsvis finansieringsbudgeten.

I Alliansens förslag till Mål och Resursplan är de finansiella målen styrande. För att leva upp till ett av de finansiella målen om en resultatnivå på 2,5 procent återstår ett effektiviseringsbehov på cirka 38 miljoner kronor för 2019. Erfarenheterna från tidigare års processer har visat på svårigheter att ha kommunperspektiv i effektiviseringsarbetet om detta sker på nämndnivå. En annan erfarenhet är att flera beslut som är fattade inte har kunnat realiseras. Det är också svårt att följa den ekonomiska effekten av fattade beslut. Med anledning av detta kommer en fortsatt beredning av förslag till effektivisering, prioritering och/eller ransonering att ske i en kommungemensam process. Det är centralt att i den fortsatta beredningen särskilt belysa konsekvenser och samband för hela kommunen i de förslag som bereds samt möjligheterna till långsiktigt hållbara ekonomiska effekter.

Enligt ledningssystemet beslutar kommunfullmäktige om investeringsramar på projektnivå till kommunstyrelsen och nämnderna. För reinvesteringar fördelas totala reinvesteringsramar till kommunstyrelsen och nämnderna. Efter kommunfullmäktiges beslut i november ska nämnderna i sin Mål och Resursplan beskriva per investeringsprojekt inriktning/omfattning, effekter och förändrade driftkostnader till följd av investeringen.

2. Politisk inriktning och prioriteringar under mandatperioden

2.1 Skola och utbildning

30 procent av eleverna i Motala kommun lämnar grundskolan utan fullständiga betyg. Ambitionen ska vara att alla elever ska klara grundskolan med fullständiga betyg. Här är det viktigt att vi kan möta varje elevs behov och ge de förutsättningar som krävs. Vi måste se till att insatser och stöd sätts in tidigt när man upptäcker att en elev riskerar att inte nå upp till kunskapsmålen. Skola och utbildning är viktigt för att få en bra integration. SFI-utbildningen ska hålla hög kvalitet och ha ett bra samarbete med näringslivet.

- Minska lärares administrativa uppgifter
- Utvärdera ett återinförande av SU-grupper
- Aktivt skolval i hela Motala kommun
- Fler alternativa utförare från förskola till gymnasium
- Barngruppernas storlek i förskolan ska på sikt nå skolverkets rekommendationer
- Arbeta för att återöppna Godegårds skola om förutsättningar och intresse finns
- Resursfördelningssystemet ska styras av enheternas behov
- Tillgodose rätt utbildningsplatser knutet till behoven på arbetsmarknaden

2.2 Omsorg

Oavsett om du är beroende av hemtjänst, LSS-insatser eller annat stöd ska du alltid känna dig trygg. Trygg med att socialnämndens verksamhet håller god kvalitet och präglas av valfrihet. Du ska alltid få ett gott bemötande när du är i kontakt med verksamheten. Alliansen Motala vill utforma omsorgen om våra medborgare på ett sätt som är bättre anpassad till nya generationer av människor som är vana vid valfrihet och hög flexibilitet. Den aktör som är bäst lämpad att utföra omsorgstjänster ska göra det. Vår devis är att kvalitet alltid ska gå före driftsform. Motala kommun ska få ut bästa möjliga kvalitet ur varje skattekrona. Vi ser positivt på samarbete med grannkommunerna.

Alliansen tror på en sammanhållen kommun och vill arbeta för ökad integration. Vägen till god integration är utbildning och egen försörjning. Motala kommun är en av Sveriges 32 mest segregerade kommuner. Det har lett till att klyftorna mellan de som har egen försörjning och de långt bort från arbetsmarknaden har ökat. Tidigare har Motala kommun haft låga kostnader för försörjningsstöd. Vi ser nu att fler än tidigare är i behov av försörjningsstöd och kostnaderna ökar. Flera kommuner i

Sverige arbetar på ett framgångsrikt sätt med utbildningsinsatser och praktik och har därmed lyckats hålla nere kostnaderna för försörjningsstöd. Vi vill arbeta med en liknande modell där Motala kommun ställer individanpassade aktivitetskrav på de som tar emot försörjningsstöd att de deltar i insatser som gör dem mer anställningsbara på arbetsmarknaden.

- Fler alternativa utförare inom LSS-verksamheten
- Fler alternativa utförare och utreda kundval för personer i särskilt boende
- Utreda pilotprojekt med nyckelfri hemtjänst på utvald hemtjänstenhet i Motala kommun
- Begär utdrag ur belastningsregistret på de som anställs i äldreomsorgen
- Hålla nere kostnader för försörjningsstöd genom utbildningsinsatser och praktik som leder till arbete

2.3 Landsbygd

Stora delar av Motala kommun är landsbygd med långa avstånd mellan tätort, mindre orter och landsbygd. I Alliansen lyfter vi vikten av stad och landsbygd hör ihop. I Motala ska landsbygd och stad ges samma förutsättningar för att möjliggöra boende och företagande. Ung som äldre, landsbygd som stad, företagare som student - tillsammans är vi Motala och tillsammans kan vi bygga ett samhälle där alla delar av kommunen släpps fram och tillåts bidra till utvecklingen. För Alliansen handlar det om att möta Motalaborna med en politik som förenar hela Motala kommun.

- Satsa på landsbygdsutveckling i strandnära lägen
- Snabbare bredbandsutbyggnad på landsbygden
- Verka för tågstopp i Godegård
- Förenkla administrationen kring bidraget till enskilda vägar
- Höja kommunala bidraget till enskilda vägar
- Beakta önskemål om cykelvägar i de mindre orterna

2.4 Näringsliv

Hela Motala kommun ska kännetecknas av ett bra företagsklimat. Det krävs ett politiskt ledarskap som står upp för entreprenörskap, är engagerad i arbetet och ser med nyfikenhet på de enskilda företagen och entreprenörerna. Alliansen Motalas ambition är att vara en raket i Svenskt näringslivs företagsklimatsranking.

- Maten som köps in till offentlig sektor ska vara producerad enligt svensk djurskyddslagstiftning
- I största möjliga mån köpa närodlade/svenskproducerade livsmedel

- Mindre upphandlingar för att möjliggöra för lokala näringslivet att vara med
- Motala kommun ska införa servicegarantier vid tillståndshantering
- Tidsbegränsad avgiftsfri parkering i centrum med p-skiva
- Etablering av företagskluster i befintliga kommunala byggnader i kommunens småorter för att samlokalisera näringsliv och kommunala verksamheter
- Konkurrensutsätta viss kommunal verksamhet om det leder till samma eller höjd kvalitet och sänkta kostnader

2.5 Ekonomi

Alliansen Motala tar ansvar för Motala kommuns ekonomi. Genom god ekonomisk hushållning kan vi utveckla kärnverksamheterna och få Motala kommun att blomstra. Alliansen Motala ser bekymmersamt på utvecklingen av investeringsnivån. Kommande år präglas av återhållsamhet i ekonomin. Motala kommuns verksamheter har sedan 2016 effektiviseringskrav på 1,4 % om året.

- Kärnverksamheten ska vara i fokus
- Alliansens mål är en oförändrad skattesats denna mandatperiod
- Vi ska undvika kapitalförstöring genom att vårda kommunens fastigheter, gator och anläggningar
- Motala kommun bör amortera minst 2 % per år på sina skulder
- För att återgå till en god ekonomisk hushållning krävs ett överskott i den löpande verksamheten om minst 2,5 % av skatteintäkter och skatteutjämning
- Vi lägger balanserade resultat- och investeringsbudgetar för långsiktigt god hushållning
- Avyttra fastigheter som inte används i kärnverksamheten
- Vi följer de ekonomiska målen som är antagna av kommunfullmäktige
- Kontinuerlig uppföljning av personalkostnaderna

2.6 Bostäder

Motala kommun är i en tillväxtfas, men det finns samtidigt en brist på bostäder. Därför måste bostadsbyggandet öka kraftigt och det befintliga bostadsbeståndet behöver nyttjas bättre. Det är tryck på villatomter både i Motala och i kommunens mindre orter, men i dagsläget saknas tomtberedskap. Det ska finnas förutsättningar för hela Motala kommun att växa.

- Planlägga och färdigställa områden för byggande med unika kvaliteter som t.ex. sjönära lägen för att underlätta nybyggnation
- Detaljplanelagda tomter ska finnas tillgängliga i olika områden i Motala kommun
- Förtäta centrum med olika upplåtelseformer
- Förtäta centrum i Borensberg med olika upplåtelseformer
- Detaljplaner ska tillåta blandad bebyggelse (hyresrätter, bostadsrätter och villor) i nya områden
- Skapa ett fribyggnadsområde (likt Vallastaden i Linköping) i Motala tätort

2.7 Miljö

Motala kommun är Östergötlands sjöstad. Vi ska värna om våra dricksvattentäkter. Alliansen ska ta hänsyn till miljöpåverkan vid politiska beslut och arbeta för ett mer hållbart Motala kommun samt värna om råvattenkvaliteten i Vättern och Boren.

- Miljöfrågorna är en naturlig och integrerad del i kommunens verksamhet
- Kommunen ska fortsätta stödja energibesparande åtgärder som görs i befintlig bebyggelse
- Utredda en uppgradering av reningsverket så vi inte släpper ut läkemedelsrester i vattnet
- Alliansens ambition är att kommunala fastigheter ska, där det är lämpligt, ha solpaneler på taken
- Arbeta för utveckling av biogasanläggningar i Motala kommun

2.8 Trygghet

Trygghetsfrågor är en av hörnstenarna i Alliansens politik och i grund och botten handlar det om mänskliga rättigheter och frihet. Tryggheten för våra medborgare måste stärkas på olika sätt, bland annat genom ett fördjupat samarbete mellan polisen och kommunen. Närvaron av polisen ska vara ett naturligt och odramatiskt inslag i vår stadsbild och i våra bostadsområden. Polisen måste öka sin synlighet och närvaro i hela Motala kommun.

- Polisen ska tillsammans med Motala kommun och andra aktörer arbeta proaktivt och med förtroendeskapande åtgärder
- Trygghetsvandringarna ska återinföras för att identifiera otrygga park- och grönområden
- Kameraövervakning på särskilt brottsutsatta platser ska kunna övervägas
- Framtiden för räddningstjänsten i Borensberg och Tjällmo ska utformas så att invånarna känner trygghet i beslutet

2.9 Kultur och fritid

Både kulturen och fritiden är viktiga för alla kommuninvånare. Inom kulturen är det viktigt att museiverksamheten blir samordnad samt att biblioteken fortsätter sin digitala satsning.

- Konsthallen ska öppna igen, tillsammans med kulturföreningar
- Alliansen avser att erbjuda alla 7-åringar medlemskap första året i valfri idrotts- eller kulturförening med ungdomsverksamhet i kommunen, för att främja folkhälsan
- Upprätta en Kulturplan för att hålla kulturen levande för kommunens medborgare
- Villkora föreningsstödet med att ledare och tränare uppvisar utdrag ur belastningsregistret
- Den nuvarande simhallen ska ersättas av en ny i anslutning till Lalandia

2.10 Digitalisering och öppen data

Alliansen Motala vill skapa förutsättningar för en mer transparent, öppen och digitalt tillgänglig kommun. För oss är det självklart att data som samlats in, bearbetats eller producerats med skattemedel också ägs och kan nyttjas av skattebetalarna i olika e-tjänster, appar och maskinläsbara råformat. Data ska därför i så stor utsträckning som möjligt tillgängliggöras för de som är intresserade av att ta del av den, till nytta för forskning, utbildning, nya innovationer och för att bidra till hela kommunens utveckling i enlighet med hållbarhetsmålen i Agenda 2030.

- Öppen data ska vara sökbar och tillgänglig på kommunens hemsida, samt tillföras nationella databaser
- Minska det digitala utanförskapet genom utbildning via biblioteket och stimulera ökad digital delaktighet (digidel)
- Inrätta en central tjänst med övergripande ansvar för digitalisering och sammanhållen verksamhetsutveckling

2.11 Medarbetare

Medarbetarens kompetens, engagemang och bemötande är avgörande för kvaliteten i välfärden. Vägen till engagerade och positiva medarbetare är gott ledarskap som innebär öppenhet, delaktighet och effektiva beslutsvägar.

- Arbeta vidare med tillitsbaserad styrning
- Politiken ska inte detaljstyra verksamheten
- Underlätta för individen att kombinera arbetsliv och familj
- Underlätta avknoppning, särskilt inom kvinnodominerade verksamheter
- Motala kommun ska, i egenskap av arbetsgivare, skapa förtroendefullt samarbetsklimat tillsammans med fackföreningarna
- Lev upp till det personalpolitiska programmet
- Skapa förutsättningar för en flexibel arbetsplats
- Exit-samtal med alla medarbetare som väljer att avsluta sin anställning i Motala kommun

3. Resurser

3.1 Årets process

Planeringsprocessen inför Mål och Resursplan 2019 har utformats i enlighet med Riktlinjer för planering- och uppföljningsprocessen som beslutades av kommunfullmäktige i mars 2018.

Riktlinjerna syftar till att säkerställa ett arbetssätt som innebär att kommunens resurser används på ett sätt som skapar största möjliga nytta för kommunens medborgare och kunder och att kommunens ekonomi långsiktigt är i balans, i enlighet med styrdokumentet "God ekonomisk hushållning". Det ska också finnas en transparens i vilka prioriteringar som görs och på vilka grunder samt hur utfallet blir. För att uppnå ett sådant arbetssätt krävs tydlighet och tilltro till processen och stor delaktighet från olika nivåer och delar i organisationen.

Planeringsprocessen resulterar i att kommunfullmäktige inför varje verksamhetsår beslutar om en Mål och Resursplan där mål och resursfördelning för styrelsen och nämnderna framgår. En konkretisering av kommunfullmäktiges beslut sker i varje nämnd och styrelsen genom ett beslut om nämndens Mål och Resursplan inklusive förvaltningens verksamhetsplan samt beslut om nämndens internkontrollplan.

För att bereda underlag för kommunfullmäktiges och nämndernas/styrelsens beslut om Mål och Resursplan och internkontrollplan genomförs årligen planeringsprocessens sex delprocesser:

1. Starta upp
2. Analysera
3. Prioritera inom nämnd
4. Prioritera och besluta kommunövergripande
5. Planera övergripande
6. Detaljplanera

För var och en av de sex delprocesserna finns ett antal aktiviteter definierade som är tids- och ansvarssatta. Samtliga nämnder och förvaltningar ska följa de sex delprocesserna med tillhörande aktiviteter.

Det är då allmänna val genomförs fattas besluten i planeringsprocessen vid andra tidpunkter eftersom det är det nyvalda kommunfullmäktige som ska fatta beslut. Besluten om mål och resurser sker också vid separata tillfällen och inte i ett samlat beslut. Detta beror på att det efter ett val sker en översyn av mandatperiodens politiska inriktning som påverkar målstyrningen. Inför varje ny mandatperiod sker också en översyn och vid behov revidering av ledningssystemet för att förbättra och utveckla styrningen inför den nya mandatperioden.

Enligt ledningssystemet fördelar kommunfullmäktige ekonomiska ramar för driften till kommunstyrelsen och nämnderna. Fördelningen sker på verksamhetsnivå utifrån förslag från kommunstyrelsen och nämnderna. Med anledning av valåret fördelar fullmäktige den ekonomiska ramen totalt per nämnd och styrelsen. Fördelning på verksamhetsnivå sker i nämnderna i februari 2019.

Utifrån kommunfullmäktiges beslut om Mål och Resursplan beslutar nämnderna om sin resursfördelning i februari 2019. Beredningen av ett nytt lokalt utvecklingsprogram förväntas pågå under första kvartalet 2019 och beslutas under andra kvartalet.

3.2 God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning är ett lagstadgat krav som återfinns i kommunallagen. Lagens utformning innebär att det är upp till varje kommun att definiera den närmare innebörden av vad som i det enskilda fallet utgör en god ekonomisk hushållning. Kommunfullmäktige beslutade i början på 2018 hur Motala kommun definierar God ekonomisk hushållning.

Grunden för hur kommunen hanterar sin ekonomi är sund hushållning med de resurser som förvaltas på medborgarnas uppdrag. Ekonomin ska utformas så att varje generation bär kostnaderna för den service som konsumeras. Detta innebär att ingen ska behöva betala för det som en tidigare generation förbrukat. Det gäller att hushålla i tiden och över tiden. Enligt förarbetena till kommunallagen ska resultatet ligga på en nivå som reellt sett konsoliderar ekonomin. I praktiken handlar det om ett resultat på en nivå som inte urholkar kommunens eget kapital (nettoförmögenhet) eller genererar en för låg självfinansieringsgrad av investeringar.

Följande finansiella mål är beslutade avseende en God ekonomisk hushållning för Motala kommun i ett finansiellt perspektiv.

Finansiellt mål 1, Soliditet

Det övergripande målet är att soliditeten inte ska understiga 40 procent. Målsättningen är att soliditeten ska återgå till 2016 års nivå på 48,5 procent.

Finansiellt mål 2, Resultatmål

Kommunens resultat före extraordinära poster ska minst uppgå till 2,5 procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning.

Finansiellt mål 3, Skuldtak

Kommunens räntekostnader får inte överstiga 1 procent och låneskulden får inte överstiga 50 procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning.

3.3 Resultatbudget

3.3.1 Verksamhetsanalys och preliminär Mål och Resursplan

Kommunen genomförde under 2017 långsiktiga beräkningar av den ekonomiska utvecklingen. Dessa visar på ett effektiviseringsbehov på cirka 1.4 procent per år vilket för närvarande motsvarar 35-40 miljoner kronor. Detta efter att priser, löner och volymer är uppräknade. Beräkningarna var ett viktigt underlag för utformningen av de finansiella målen.

Förvaltningarna fick inför verksamhetsanalyserna (januari 2018) preliminära ekonomiska ramar som låg till grund för yttrandet i april. Ramen för 2018 var utgångspunkten som sedan korrigerades med förväntad utveckling av priser och löner, demografisk utveckling. De preliminära ramarna justerades även med beräknad effektivisering av central löneadministration. Av denna effektivisering behålls 25 procent på nämnden. Inför verksamhetsanalyserna inarbetades i ramarna en generell effektivisering på totalt 20 miljoner kronor.

I verksamhetsanalysen fick förvaltningarna i uppdrag att ta fram förslag på 15 miljoner kronor i effektivisering eller ransonering. Utöver detta fick kommunledningsförvaltningen i uppdrag att ta fram förslag på 10 miljoner kronor i kommungemensamma effektiviseringar. Dessa effektiviseringar var en förutsättning för att nå den uppsatta resultatnivån samt skapa ett litet utrymme för tillkommande behov.

I april yttrade sig respektive nämnd/styrelsen avseende verksamhetsanalyserna. Utifrån förutsättningarna ovan har nämnderna yttrat sig om tillkommande behov på 80 miljoner kronor. Nämndernas förslag till effektivisering och ransonering uppgick till knappt 13 miljoner kronor. Kommunstyrelsen yttrade sig över möjliga kommunövergripande effektiviseringar som uppgår till cirka 5,6 miljoner kronor. För att genomföra dessa effektiviseringar krävs i flera fall medel för omställning.

Nämndernas yttranden värderades av prioriteringsforum och ledde fram till ett beslut i kommunstyrelsen i juni om preliminära ramar.

3.3.2 Slutlig resultatbudget

Tkr	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Nämndernas/styrelsens nettokostnader	-2 496 939	-2 539 570	-2 583 343
Effektiviseringsbehov	37 700	92 124	171 347
Avsättning deponi	-1 000	-1 000	-5 000
Pris och -löneökningstrymme - ej fördelat	-6 927	-83 307	-167 224
Summa nämnder/styrelsen	-2 467 166	-2 531 753	-2 584 220
Pensioner och löneskatt	-164 448	-165 318	-176 157
Kommunstyrelsen finans	264 387	270 299	275 800
Avskrivningar	-110 000	-115 000	-120 000
Resultat 1			
Verksamhetens nettokostnader	-2 477 227	-2 541 772	-2 604 577
<i>V-netto / skatteint, bidrag</i>	<i>97,4%</i>	<i>97,4%</i>	<i>97,4%</i>
Skatteintäkter	1 938 703	1 987 663	2 052 640
Utjämning och generella statsbidrag	603 409	621 308	621 581
Finansnetto	-1 000	-2 000	-3 000
Resultat 2			
Resultat före extraordinära poster	63 885	65 199	66 644
<i>Res.2 /skattint.och utjämn</i>	<i>2,5%</i>	<i>2,5%</i>	<i>2,5%</i>
Resultat 3			
Förändring av eget kapital	63 885	65 199	66 644

Resultatbudgeten är upprättad utifrån skatteprognos från oktober 2018 samt prognos över kommande pensionskostnader från augusti 2018.

En specifikation av nämndernas ramar framgå av tabeller för respektive år nedan. Ramarna är justerade till följd av ny politisk organisation med undantag av fördelning av nuvarande samhällsbyggnadsenhet. Ytterligare justeringar kommer att genomföras med anledning av ny gemensam ledningsförvaltning. Kolumnen politisk prioritering innehåller extra medel med anledning av uppförande av Mariebergsskolan, nytt äldreboende, nytt LSS-boende samt medel för räddningstjänst i Borensberg.

För att leva upp till ett av de finansiella målen om en resultatnivå på 2,5% återstår ett effektiviseringsbehov på cirka 38 miljoner kronor för 2019. Erfarenheterna från tidigare års processer har visat på svårigheter att ha kommunperspektiv i effektiviseringsarbetet om detta sker på nämndnivå. En annan erfarenhet är att flera beslut som är fattade inte har kunnat realiserats. Det är också svårt att följa den ekonomiska effekten av fattade beslut. Med anledning av detta kommer en fortsatt beredning av förslag till effektivisering, prioritering och/eller ransonering att ske i en kommungemensam process. Beredningen kommer utgå från de underlag som förvaltningarna och

nämnderna lyft men inte fullt ut hanterat eller genomfört i tidigare års verksamhetsanalyser. Det är centralt att i den fortsatta beredningen särskilt belysa konsekvenser och samband för hela kommunen i de förslag som bereds samt möjligheterna till långsiktigt hållbara ekonomiska effekter. När förslagen är beredda kommer de sedan att lyftas upp för politiska överväganden i den utsträckning som krävs.

3.3.3 Konsekvenser av tidigare fattade beslut

Alliansen Motala har på grund av tillkommande behov i nämnderna gett nämnderna extra anslag, så kallade "politiska prioriteringar", för att de ska ges rätt förutsättningar att hålla sig inom tilldelad budgetram.

Bildningsnämnden har på grund av ökade lokalkostnader för bland annat Mariebergsskolan givits extra anslag på 11,5 mkr per år.

Samhällsbyggnadsnämnden har fått ökade anslag på 1,2 mkr per år för Räddningstjänsten i Borensberg, som varit underfinansierad på grund av uteblivna politiska beslut från tidigare majoritet.

Socialnämnden har från och med halvårsskiftet 2020 fått extra anslag för driften av nya äldreboendet Mossen samt för ett nytt LSS-boende.

3.4 Nämndernas och styrelsens ramar 2019-2021

3.4.1 Specifikation över nämndernas ekonomiska ramar 2019

Nämnd/styrelsen	Justerad ram 2018	Demografi 2019	Avstämning demografi 2017	Lönekomp kv 1 2019	Korr lönekomp kv 1 2019	Prioriteringar löneöversyn 2018	Lönekomp kv 2-4 2019	Priskomp omk och köpt vht	Ej nivåhöjande	EU-val	Effektivisering/ransoneringsbeslut 2018	Löneenheten	Statsbidrag	Generell effektivisering, v-analys	Politiska prioriteringar	Ny organisation	Förslag ram 2019
KF:s beredningar	-444	0	0	-2	0	-2	-4	-3	0	0	0	0	0	3	0	452	0
Kommunfullmäktige	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-3 149	-3 149
Personalnämnden	-2 412	0	0	-4	-1	-5	-10	-39	0	0	0	0	0	22	0	2 449	0
Revisionen	-1 929	0	0	-3	0	-3	-7	-36	0	0	0	0	0	20	0	0	-1 958
Valnämnden	-911	0	0	0	0	0	-1	-17	700	-800	0	0	0	7	0	0	-1 022
Överförmyndaren	-4 859	0	0	-43	-54	-106	-118	0	0	0	0	0	0	64	0	0	-5 116
Kommunstyrelsen	-109 270	0	0	-457	-63	-567	-1 257	-834	0	0	0	-5 837	0	939	0	248	-117 098
Bildningsnämnden	-1 181 572	-13 162	-6 206	-5 342	-1 063	-5 501	-14 690	-6 941	0	0	2 250	4 700	-745	9 783	-11 500	0	-1 229 989
Plan- och miljönämnden	-66 115	0	0	-400	30	-96	-1 099	-43	0	0	150	369	0	517	0	66 687	0
Samhällsbyggnadsnämnden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1 200	-127 162	-128 362
Socialnämnden	-985 440	-8 300	3 313	-4 574	-1 851	-3 394	-12 578	-5 361	0	0	0	4 637	0	8 111	0	0	-1 005 437
Tekniska nämnden	-64 794	0	0	-175	-59	-98	-480	-730	0	0	0	519	0	534	0	65 283	0
Tekniska servicenämnden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-4 808	-4 808
Vatten- och avfallsnämnden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Summa	-2 417 746	-21 462	-2 893	-11 000	-3 061	-9 772	-30 244	-14 004	700	-800	2 400	4 388	-745	20 000	-12 700	0	-2 496 939

3.4.2 Specifikation över nämndernas ekonomiska ramar 2020

Nämnd/styrelsen	Ram 2019	Demografi*	Statsbidrag	Effektivisering/ransonering	Återföring social investeringsfond	Politiska prioriteringar	Ej nivåhöjande	Förslag ram 2020
Kommunfullmäktige	-3 149	0	0	0	0	0	0	-3 149
Revisionen	-1 958	0	0	0	0	0	0	-1 958
Valnämnden	-1 022	0	0	0	0	0	800	-222
Överförmyndaren	-5 116	0	0	0	0	0	0	-5 116
Kommunstyrelsen	-117 098	0	0	500	0	0	0	-116 598
Bildningsnämnden	-1 229 989	-14 409	43	0	300	0	0	-1 244 055
Samhällsbyggnadsnämnden	-128 362	0	0	150	0	0	0	-128 212
Socialnämnden	-1 005 437	-5 015	0	0	0	-25 000	0	-1 035 452
Tekniska servicenämnden	-4 808	0	0	0	0	0	0	-4 808
Vatten- och avfallsnämnden	0	0	0	0	0	0	0	0
Summa	-2 496 939	-19 424	43	650	300	-25 000	800	-2 539 570

* Fördelningen av demografimedel 2020 kommer att omprövas

3.4.3 Specifikation över nämndernas ekonomiska ramar 2021

Nämnd/styrelsen	Ram 2020	Demografi	Politiska prioriteringar	Återföring social investeringsfond	Förslag ram 2021
Kommunfullmäktige	-3 149	0	0	0	-3 149
Revisionen	-1 958	0	0	0	-1 958
Valnämnden	-222	0	0	0	-222
Överförmyndaren	-5 116	0	0	0	-5 116
Kommunstyrelsen	-116 598	0	0	0	-116 598
Bildningsnämnden	-1 244 055	-12 432	0	300	-1 256 187
Samhällsbyggnadsnämnden	-128 212	0	0	0	-128 212
Socialnämnden	-1 035 452	-6 791	-27 000	2 150	-1 067 093
Tekniska servicenämnden	-4 808	0	0	0	-4 808
Vatten- och avfallsnämnden	0	0	0	0	0
Summa	-2 539 570	-19 223	-27 000	2 450	-2 583 343

* Fördelningen av demografimedel 2021 kommer att omprövas

3.5 Investeringsbudget

Motala kommuns investeringsprocess omfattar alla investeringar. Investeringarna delas in i olika typer av investeringar vid planering, beslut och uppföljning. Enligt ledningssystemet beslutar kommunfullmäktige om investeringsramar på projektnivå till kommunstyrelsen och nämnderna. För reinvesteringar fördelas totala reinvesteringsramar till kommunstyrelsen och nämnderna. För respektive del har nämnderna ett genomförande- och uppföljningsansvar. Kommunstyrelsen beslutar om omfördelning mellan investeringsprojekt inom den totala investeringsramen. När det gäller reinvesteringar har ansvarig nämnd rätt att besluta om omfördelning.

I sammanställningarna nedan redovisas endast beloppen per respektive investeringsprojekt och år. Efter kommunfullmäktiges beslut i november ska nämnderna i sin Mål och Resursplan beskriva per investeringsprojekt inriktning/omfattning, effekter och förändrade driftkostnader till följd av investeringen.

Från och med 2017 finns för vissa investeringsprojekt ett krav på igångsättningstillstånd för att säkerställa att beslutad investeringsbudget finns och att de driftkostnader som uppstår i samband med färdigställandet är beräknade och finansierade hos de enheter som kommer att belastas med kostnader.

Motala kommun har under de senaste åren haft höga investeringsnivåer som har inneburit att låneskulden snabbt har ökat. Under de flesta åren har en betydande del av investeringsbudgeten inte genomförts. Dels på grund av kapacitetsbrist i kommunen att genomföra alla investeringar och dels att förskjutningar har skett av andra orsaker.

Om vi ska följa de finansiella målen som är beslutade av kommunfullmäktige behöver investeringsnivån minska. Med anledning av detta har Allians Motala gett respektive förvaltning i uppdrag att ta fram lägst prioriterade investeringar och konsekvenserna av att de inte blir genomförda. Efter ett politisk ställningstagande har investeringsnivån för 2019 minskat från den preliminära budgeten i våras från 257 mkr till 171 mkr, dvs med ca 33 procent exklusive VAN. Vi avser också att se över kostnadsbilden för den planerade personalbyggnaden på Tuddarp. Dessutom har Alliansen som målsättning att minst en förskola i Motala tätort ska byggas av extern finansiär.

Kommunen har de senaste åren kartlagt och effektiviserat såväl samhällsbyggnads- som investeringsprocessen. En kommungemensam projektmodell har skapats och när vi går in i en ny

mandatperiod har även en samhällsbyggnadsnämnd bildats. Det finns alltså nu mycket goda förutsättningar för att få effektivare flöden i verksamheterna och i beslutsfattandet. Men det är viktigt att vi fullföljer den inslagna vägen för att få full effekt av de beslutade förändringarna i arbetssättet.

Vi avser att lägga mer fokus på behovsanalys, förstudie och uppföljning för att höja kvaliteten innan investeringsbeslut fattas. Kalkyler måste finnas på investeringar och de måste vara så förberedda att några ändringar inte får göras under arbetets gång som fördyrar investeringen. Vi avser att väsentligt förbättra uppföljningen av investeringarna. Detta för att bland annat identifiera avvikelser och dra lärdomar av dem inför kommande investeringar.

Om en investering innebär en ökad driftkostnad måste denna bedömas om den kan bäras av kommunen över tid, innan beslut fattas om investeringen. Investeringar som sänker driftkostnader ska alltid prioriteras.

Målsättningen är att varje generation bär sina egna kostnader. Det innebär att investeringsutrymmet är årets resultat och avskrivningar. Kommunen har dock ett stort eftersatt underhåll i bland annat fastigheter, gator och VA-ledningar, vilket gör att denna målsättning inte alltid kan fullföljas. Om inte värdet av tidigare gjorda investeringar återställs så sker en kapitalförstöring, vilket fördyrar framtida drift ytterligare.

Kommunstyrelsens beslutade den 24 oktober 2018 att ge kommunledningsförvaltningen i uppdrag att redovisa lämpliga objekt i kommunens lokalpool till försäljning. Alliansens intention är att sälja fastigheter som inte tillhör kärnverksamheten. Vår förhoppning är att redan under 2019 påbörja arbetet med försäljning av fastigheter/mark som inte används i kärnverksamheten. Vi förväntar oss försäljningsintäkter på cirka 10 miljoner kronor per år perioden 2019-2021.

3.5.1 Totala investeringar

Typ av investering	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Preliminär reservering
Reinvesteringar	58 980	72 420	58 476	
Intäktsfinansierade	33 730	32 920	30 900	
Lokaler	61 280	71 286	26 500	250 000
Exploatering	4 500	20 050	400	
Tillväxtinvesteringar inkl. landsbygdsutveckling	12 400	25 650	19 650	
Summa exklusive VAN	170 890	222 326	135 926	
Vatten och avfallsnämndens investeringar	105 448	59 901	69 560	
Totalt inkl VAN	276 338	282 227	205 486	

*Preliminär reservering avser ny simhall

3.5.2 Reinvesteringar

Reinvestering per nämnd	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Socialnämnden	1 500	7 600	1 500
Samhällsbyggnadsnämnden	1 990	13 220	7 376
Tekniska servicenämnden	20 000	28 400	28 400
Bildningsnämnden	19 090	12 000	10 000
Kommunstyrelsen	16 400	11 200	11 200
Summa reinvesteringar	58 980	72 420	58 476

3.5.3 Intäktsfinansierade investeringar

Benämning	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Summa intäktsfinansierade investeringar tkr	33 730	32 920	30 900
Inventarier och maskiner Städ	350	350	350
Inventarier och maskiner Måltid	2 350	2 350	2 350
Bilpoolsbilar	3 150	3 150	3 150
Drift/Anläggning	2 000	6 000	4 000
Inventarier och maskiner Fastighet	180	70	50
Fastighetsunderhåll	21 000	21 000	21 000
Riktade teknikåtgärder energi/miljö	4 700	0	0

3.5.4 Lokalinvesteringar

Benämning	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Summa lokaler tkr	61 280	71 286	26 500
Skolor	28 380	42 606	0
Ombyggnad kök Skolgårda inkl hyresgästanpassning	17 680	6 206	0
Skolgårda reinvestering	10 200	0	0
Reinvesteringar grundskola	500	36 400	0
Förskolor	25 000	27 500	15 500
Förskola Norra Bråstorp inkl förtätning upptagningsområde			
Skolgårda	25 000	7 000	9 000
Förskola Råssnäs	0	0	0
Trollsländans förskola reinvestering	0	11 000	0
Solsätters förskola reinvestering	0	9 500	6 500
Omsorg	500	0	0
Förstudie äldreboende och LSS	500	0	0
Fritid och kultur	5 000	180	0
Förstudie omklädningsrum fritidslokaler	0	180	0
Lokverkstan (bgt på samhbyggn 2018)	5 000	0	0
Övriga lokaler	1 000	1 000	11 000
Räddningsstationer	1 000	0	0
Övningsfält räddning lokaler	0	1 000	11 000
Förstudier bildningsnämnden	1 400	0	0
Motala tätort förskola/grundskola	900	0	0
Förstudie förskola/grundskola landsbygd	500	0	0

3.5.5 Exploatering och tillväxtinvesteringar

	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Totalt exploatering och tillväxtinvesteringar	16 900	44 700	19 050
Exploatering	4 500	20 050	400
Industri	4 600	50	-4 700
Bostäder	-4 500	15 600	700
Fastighetsförvärv	4 400	4 400	4 400
Tillväxtinvesteringar	12 400	24 650	18 650
Plangenomförande	400	1 600	400
Projektplanerade objekt	8 500	14 050	11 250
Objekt i förstudiefas	1 000	7 000	5 000
Tilläggsavtal Trafikverket utg	0	20 700	21 766
Tilläggsavtal Trafikverket ink	0	-20 700	-21 766
Landsbygdsutveckling	1 500	1 000	1 000
Miljöutveckling	1 000	1 000	1 000

Totalt exploatering	4 500	20 050	400
<i>Exploatering industri</i>	4 600	50	-4 700
Östra Bråstorp	700	-1 600	-2 700
Bergsätter, väster	-300	-950	0
Agneshögs industriområde	4 000	0	0
Erstorp etapp 2 Borensberg	0	2 600	-500
Norrsten	-400	-400	-1 500
Norrsten etapp 2	600	400	0
<i>Exploatering bostäder</i>	-4 500	15 600	700
Södra stranden	1 000	3 000	2 000
Nya småhustomter Klockrike	0	300	1 500
Södra hamnen Borensberg	0	500	0
Norra Bråstorp etapp 2	1 000	3 700	3 100
Dragkampsängen Borensberg	700	0	0
Nya bostadsproj B-berg	500	4 500	-1 900
Ekön 5	-300	0	0
kv Stenavadet	1 000	-4 000	0
Djurkälla 10:62 m fl	0	10 000	-5 000
Buntmakaren	-8 000	0	0
Offerby etapp 2	500	0	0
Kv Munken	0	-6 000	0
Södra Freberga	500	0	0
Olivehult 10:3 Hällalund	-2 300	-900	0
Bromma2:2	0	500	1 000
Klockrike, Tororp	-100	0	0
Kv. Linden	1 500	2 000	0
Bryggeriet	-1 500	0	0
Vätterviken	1 000	0	0
Luxor 7	0	1 000	0
Norra Kanalstranden	0	500	0
Ängdalen	0	500	0
Fastighetsförvärv	4 400	4 400	4 400

	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Totalt tillväxtinvesteringar	12 400	24 650	18 650
Plangenumförande	400	1 600	400
GC-väg Östra Bergsätter	0	1 200	0
Övrigt plangenumförande	400	400	400
Tillväxtavtal Trafikverket utgifter	0	20 700	21 766
Ombyggnad Vadstenavägen	0	10 000	6 000
Borgmästaretorget	0	700	0
Östermalmsgatan	0	10 000	6 000
Oidentifierade objekt	0	0	9 766
Inkomster	0	-20 700	-21 766
Projektplanerade objekt	8 500	14 050	11 250
Trygg säker och tillgänglig	0	5 000	5 000
Stadsmiljö Borensberg	0	1 250	1 250
Gamla stan radiella gator	0	2 800	0
Stora torget	0	5 000	5 000
Ny parkering Bagaren	500	0	0
Markberedning kv Tvättsvampen	8 000	0	0
Objekt i förstudiefas	1 000	7 000	5 000
Stadsparken/Vätternpromenaden	0	2 000	0
Gestaltning Varamobaden	0	5 000	5 000
P-Hus centrum förstudie	0	0	0
Förstudie Ny simhall	1 000	0	0

3.5.6 Vatten- och avfallsnämndens investeringar

	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Totalt VAN	105 448	59 901	69 560
Totalt Vatten	43 048	48 401	48 760
Totalt Avfall	62 400	11 500	20 800
Vatten	43 048	48 401	48 760
Pumpstationer och nätutrustning	1 000	1 000	1 000
Verksutrustning	1 000	1 000	1 000
VA-verk	13 000	3 000	3 000
VA-nät	23 548	23 901	24 260
Nyinvesteringar	4 500	4 500	4 500
Överföringsledning söder	0	15 000	15 000
Avfall	62 400	11 500	20 800
Ospec. anläggningsinv	0	400	400
Renhållningsfordon	6 600	6 600	9 900
Lastväxlarbil	0	0	2 000
Lastväxlarläp	500	0	0
Fyrfackskär	12 200	4 300	8 300
Containrar för omlastning	200	200	200
Personalbyggnad Tuddarp	25 900	0	0
Garagebyggnad Tuddarp	17 000	0	0

3.6 Finansieringsbudget

Finansieringsbudgeten visar hur kommunens rörelsekapital förändras samt hur kommunen avser att finansiera sina investeringar. Rörelsekapitalet kan sägas vara ett mått på den ekonomiska styrkan på kort sikt. Det är viktigt att skapa ett positivt rörelsekapital för att kunna ha en bra handlingsberedskap inför framtiden och detta genomförs bäst genom en stark resultatbudget som bland annat möjliggör en hög grad av självfinansiering av investeringar.

Förslaget till finansieringsbudget visar en positiv förändring av rörelsekapitalet respektive år. Det finns enligt finansieringsbudgeten ett upplåningsbehov med 110 miljoner kronor för år 2020 och 30 miljoner kronor 2021. I nettoinvesteringarna exkluderas investering i ny simhall. Orsaken till att det inte finns ett upplåningsbehov under 2019 beror främst på den återbetalning som Vadstena kommun kommer genomföra i januari 2019 för de investeringar Motala kommun genomfört i Vadstena Vatten under åren 2007-2018.

Tkr	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Tillförda medel			
Resultat före extraordinära poster	63 885	65 199	66 644
Justering avskrivningar	110 000	115 000	120 000
Minskning av långfristiga fordringar	5 000	5 000	5 000
Ökning av långfristiga skulder	0	110 000	30 000
Försäljning anläggningstillgångar	10 000	10 000	10 000
Återbetalning från Vadstena	130 000	0	0
Summa tillförda medel	318 885	305 199	231 644
Använda medel			
Nettoinvesteringar	276 338	282 227	205 486
Ökning av långfristiga fordringar	4 000	4 000	4 000
Minskning av långfristiga skulder	10 000	10 000	10 000
Summa använda medel	290 338	296 227	219 486
Förändring av rörelsekapitalet	28 547	8 972	12 158